

Bản án số: 06/2023/KDTM-ST

Ngày: 11/01/2023

*V/v: Yêu cầu thực hiện nghĩa vụ bảo
lãnh*

NHÂN DANH

**NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN QUẬN NAM TỪ LIÊM THÀNH PHỐ HÀ NỘI
*Với Hội đồng xét xử sơ thẩm gồm có:***

- *Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Nguyễn Văn Vinh*
- *Các hội thẩm nhân dân: Ông Trần Quốc Sơn và ông Trần Quốc Khánh*
- *Thư ký Tòa án ghi biên bản phiên tòa: Bà Chu Bích Thủy*
- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận Nam Từ Liêm tham gia phiên tòa: Bà Phạm Thu Hương - Kiểm sát viên*

Trong ngày 06/01/2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân quận Nam Từ Liêm, thành phố Hà Nội, mở phiên tòa công khai, xét xử sơ thẩm vụ án kinh doanh thương mại thụ lý số 41/2016/TLST-KDTM ngày 13/10/2016, về việc “Yêu cầu thực hiện nghĩa vụ bảo lãnh” giữa:

Nguyên đơn: Tổng công ty Hàng không Việt Nam – CTCP (Viết tắt là VNA)

Địa chỉ: Số 200 phố Nguyễn Sơn, phường Bồ Đề, quận Long Biên, thành phố Hà Nội.

Đại diện theo pháp luật: Ông Lê Hồng Hà – Tổng giám đốc

Đại diện theo uỷ quyền: Ông Nguyễn Sỹ Thành – Phó giám đốc chi nhánh TCTHK khu vực miền Bắc. Theo giấy uỷ quyền số 183 ngày 08/02/2021.

Người được uỷ quyền lại: Công ty Luật TNHH Global Vietnam Lawyers

Đại diện uỷ quyền: Ông Đỗ Đức Anh, bà Lê Thị Ngân. Theo giấy uỷ quyền ngày 24/02/2021.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho Tổng công ty Hàng không Việt Nam – CTCP: Ông Nguyễn Đức **Hiển** – Luật sư – Công ty luật TNHH Phước và các cộng sự tại Hà Nội.

Bị đơn: Ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn Việt Nam (viết tắt là Agribank)

Địa chỉ: Số 18 Trần Hữu Dực, phường Mỹ Đình 1, quận Nam Từ Liêm, Hà Nội.

Đại diện theo uỷ quyền: Ông Phạm Hồng Anh – Phó Giám đốc Agribank Chi nhánh Hồng Hà – Có mặt.

Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan: Công ty cổ phần và dịch vụ thương mại Hàng Không (viết tắt là Airseco)

Địa chỉ: Phòng 10-11, Tầng 11, Toà nhà Grand Plaza (Chamvit Tower) số 117 Trần Duy Hưng, quận Cầu Giấy, Hà Nội.

Đại diện theo pháp luật: Ông Nguyễn Xuân Vui – Giám đốc - Xin vắng mặt.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Đại diện theo ủy quyền của nguyên đơn trình bày: Ngày 18/10/2007, Công ty hàng không Việt Nam và Airseco ký kết Hợp đồng chỉ định đại lý số 568/V1/QCT07 theo đó Airseco chỉ định làm đại lý vé máy bay cho VNA và tiếp tục ký kết 07 Phụ lục hợp đồng từ cuối năm 2007 đến cuối năm 2011 để gia hạn và sửa đổi, bổ sung một số điều khoản của Hợp đồng đại lý. Theo thoả thuận trong Hợp đồng đại lý và các Phụ lục, Airseco phải thực hiện các biện pháp bảo đảm thực hiện nghĩa vụ của Hợp đồng đại lý bằng hình thức đặt cọc được chuyển khoản trực tiếp vào tài khoản của VNA hoặc là bảo lãnh của Ngân hàng với thời hạn bảo lãnh dài hơn thời hạn hiệu lực của Hợp đồng đại lý ít nhất là 30 ngày. Airseco chỉ định Ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn Việt Nam Chi nhánh Hồng Hà phát hành Thư bảo lãnh cho VNA ngày 06/01/2011 (Văn bản bảo lãnh) có hiệu lực từ ngày 01/01/2011 và hết hiệu lực vào ngày 31/01/2012.

Trong văn bản bảo lãnh, Agribank chi nhánh Hồng Hà đã nêu rõ khoản tiền bảo lãnh là 4.000.000.000 đ và cam kết thanh toán cho VNA khoản tiền tổng cộng không quá khoản tiền bảo lãnh ngay khi nhận được yêu cầu bằng văn bản của VNA, được đính kèm theo bản gốc của Văn bản bảo lãnh, chỉ rõ nhưng không cần phải có bất kỳ giải thích nào rằng Airseco đã không thực hiện nghĩa vụ thanh toán đến khi hạn theo Hợp đồng đại lý và khoản tiền VNA yêu cầu thanh toán cho Airseco vi phạm nghĩa vụ thanh toán đó.

Trong quá trình thực hiện hợp đồng, Airseco không thanh toán đúng hạn cho VNA kể từ tháng 10/2011. VNA đã nhắc nhở nhiều lần nhưng Airseco vẫn không thực hiện. Ngày 13/01/2012 VNA đã thông báo cho Airseco bằng công văn số 226/TCTHK-VPMB về việc VNA sẽ khấu trừ vào khoản tiền cọc được bảo đảm bằng Văn bản bảo lãnh của Ngân hàng Agribank Chi nhánh Hồng Hà.

VNA gửi rất nhiều văn bản yêu cầu Agribank Chi nhánh Hồng Hà thanh toán tiền bảo lãnh đối với số tiền còn nợ của Airseco cho VNA nhưng đều không nhận được tiền thanh toán từ Agribank.

VNA và Agribank có làm việc cùng nhau và Agribank xác nhận văn bản bảo lãnh do ông Đỗ Đức Hưng – Nguyên giám đốc Agribank Hồng Hà phát hành Văn bản bảo lãnh không đúng quy trình và ông Hưng hiện đang bị điều tra, tạm giam.

Theo yêu cầu trong Văn bản bảo lãnh đã phát hành ngày 06/01/2011 VNA đã bàn giao bản gốc Văn bản bảo lãnh cho Agribank cùng toàn bộ hồ sơ đề nghị Ngân hàng thực hiện nghĩa vụ bảo lãnh cho Airseco. Đại diện VNA đã gửi Văn bản bảo lãnh cho ông Nguyễn Quốc Hưng – Cán bộ tín dụng của Ngân hàng Agribank. VNA

đã bàn giao Văn bản bảo lãnh theo đúng tinh thần đã thoả thuận và hợp lệ, Agribank có nghĩa vụ đối với việc lưu trữ tài liệu.

Sau nhiều lần trao đổi với lãnh đạo của Agribank thì lãnh đạo của Agribank không có ý kiến phủ nhận sự tồn tại của Văn bản bảo lãnh và không có bản khoản gì về bản gốc của văn bản bảo lãnh đã được VNA bàn giao.

Ngày 30/8/2012 và 05/08/2013 phía Airseco đã tự nguyện thanh toán cho VNA số tiền 150.000.000đ, số tiền Airseco còn nợ VNA là 1.061.968.470đ.

VNA đã yêu cầu Agribank thực hiện nghĩa vụ bảo lãnh nhưng Agribank không thanh toán theo Văn bản bảo lãnh.

Nay VNA yêu cầu Toà án giải quyết: Buộc Agribank – Chi nhánh Hồng Hà thực hiện thanh toán tiền cho VNA theo Văn bản bảo lãnh đã ký.

Đại diện theo uỷ quyền của bị đơn trình bày: Việc khởi kiện của nguyên đơn là không có cơ sở nên Ngân hàng không chấp nhận, bởi lẽ: Về Văn bản bảo lãnh mà nguyên đơn xuất trình chỉ có bản phô tô, Ngân hàng đã kiểm tra rà soát nhưng không có Văn bản bảo lãnh và hồ sơ liên quan lưu trữ tại Ngân hàng. Mặt khác, để có việc Ngân hàng phát hành thư bảo lãnh thì phải trải qua quy trình thực hiện theo đúng quy chế bảo lãnh Ngân hàng do Ngân hàng nhà nước quy định. Nếu thư bảo lãnh do nguyên đơn trình bày là có thật thì việc người ký phát hành thư bảo lãnh này là trái quy định của Ngân hàng. Việc ông Đỗ Đức Hưng ký Văn bản bảo lãnh cho công ty Airseco, Ngân hàng không biết và Ngân hàng không có hồ sơ lưu trữ. Ông Đỗ Đức Hưng nguyên giám đốc của Ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn Việt Nam Chi nhánh Hồng Hà hiện nay đang phải chấp hành án. Đối với yêu cầu của Nguyên đơn, Ngân hàng đề nghị đây là khoản nợ của Airseco với VNA. Do đó Airseco phải có phương án trả nợ phù hợp để trả dứt điểm cho VNA.

Đại diện của – Công ty Airseco trình bày: Airseco và VNA có ký Hợp đồng chỉ định đại lý bán vé máy bay số 568/V1/OCT07 ngày 18/10/2007 và các Phụ lục kèm theo để thực hiện làm đại lý bán vé máy bay. Trong quá trình thực hiện bán vé máy bay Công ty còn nợ VNA số tiền là 1.211.968.470đ. Đến ngày 30/8/2012 và 05/08/2013 phía Airseco đã tự nguyện thanh toán cho VNA số tiền 150.000.000đ, Airseco còn nợ VNA là 1.061.968.470đ. Công ty đã cố gắng phát triển kinh doanh để có nguồn thu trả nợ cho VNA nhưng hiện kinh doanh đang gặp rất nhiều khó khăn nên Công ty không có khả năng thanh toán một lần số công nợ là 1.061.968.470đ. Công ty đề xuất xin được thanh toán tiền nợ gốc trong 6 tháng bắt đầu từ tháng 3/2015, tối thiểu mỗi lần thanh toán là 200.000.000đ cho đến khi hết khoản nợ. Về việc Ngân hàng phát hành văn bản bảo lãnh, Công ty cũng chưa nhìn thấy Văn bản bảo lãnh, Công ty cũng không có bản gốc để cung cấp cho Toà án. Ngân hàng cung cấp Văn bản bảo lãnh ngày 06/01/2011 như thế nào thì Công ty không biết vì Công ty chưa bao giờ ký hồ sơ xin cấp thư bảo lãnh cũng như không thoả thuận miệng với Ngân hàng về việc cấp Thư bảo lãnh.

Tại phiên tòa:

Nguyên đơn giữ nguyên yêu cầu khởi kiện, buộc Ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn Việt Nam thực hiện nghĩa vụ bảo lãnh thanh toán cho VNA số

tiền tính đến ngày xét xử là 1.728.987.488đ, trong đó số tiền còn nợ là 811.968.467đ, tiền lãi chậm trả là 917.019.021đ.

Bị đơn đề nghị HĐXX bác toàn bộ yêu cầu khởi kiện của Nguyên đơn.

Các đương sự không tranh luận gì, giữ nguyên nội dung đã trình bày.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận Nam Từ Liêm phát biểu ý kiến:

Về việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán: Thẩm phán đã chấp hành đúng quy định tại Điều 48 Bộ luật tố tụng dân sự.

Việc tuân theo pháp luật của Hội đồng xét xử, Thư ký Tòa án tại phiên tòa: HĐXX đã thực hiện đúng các quy định của Bộ luật TTDS về phiên tòa sơ thẩm. Các quy định về phiên tòa, thủ tục bắt đầu phiên tòa, tranh tụng đều được HĐXX thực hiện theo đúng quy định tại Chương 14 BLTTDS.

Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng: Các đương sự đã thực hiện đúng các quy định tại Điều 70, 71, 72, 234 Bộ luật tố tụng dân sự. Riêng bị đơn không chấp hành quy định của pháp luật.

Thời hạn giải quyết vụ án, Tòa án đã vi phạm thời hạn giải quyết vụ án.

Về quan điểm giải quyết vụ án: Đề nghị tạm ngừng phiên tòa để đưa ông Hưng vào tham gia tố tụng với tư cách là người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ án đã được thẩm tra tại phiên tòa và căn cứ vào kết quả tranh luận công khai tại phiên tòa, Hội đồng xét xử nhận định:

[1] Về tố tụng: Căn cứ vào yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn, các tài liệu chứng cứ do các bên đương sự cung cấp cùng các tài liệu, chứng cứ do Tòa án xác minh thu thập được xác định đây là vụ án kinh doanh thương mại phát sinh từ yêu cầu thực hiện nghĩa vụ bảo lãnh. Bị đơn có địa chỉ tại địa bàn quận Nam Từ Liêm, thành phố Hà Nội. Do vậy, việc Tòa án nhân dân quận Nam Từ Liêm thụ lý giải quyết vụ án là đúng thẩm quyền theo quy định của BLTTDS.

[2] Về nội dung: Ngày 18/10/2007 VNA và Airseco cùng xác nhận có ký kết Hợp đồng chỉ định đại lý bán vé máy bay số 568/V1/OCT07 và các Phụ lục kèm theo để thực hiện làm đại lý bán vé máy bay. Hợp đồng này do các bên tự nguyện ký kết và thực hiện nên Hợp đồng này có giá trị pháp luật.

Đến nay các bên không có tranh chấp gì về nội dung của Hợp đồng đã ký kết. Nay Công ty hàng không khởi kiện yêu cầu Agribank thực hiện nghĩa vụ bảo lãnh trả thay cho Airseco số tiền 1.728.987.488đ, trong đó số tiền còn nợ là 811.968.467đ, tiền lãi chậm trả là 917.019.021đ.

Xem xét về căn cứ để VNA yêu cầu Agribank thực hiện nghĩa vụ bảo lãnh cho Airseco thì thấy: Văn bản bảo lãnh đề ngày 06/01/2011 chỉ có bản phô tô. Phía Airseco cho rằng không ký kết hay yêu cầu Agribank phát hành chứng thư bảo lãnh. Còn Agribank thì khẳng định không có văn bản này, trong hệ thống thông tin của Agribank và hồ sơ lưu trữ cũng không có nên Agribank không có căn cứ và thể thực

hiện nghĩa vụ bảo lãnh theo quy định.

Quá trình giải quyết vụ án, Tòa án đã gửi yêu cầu đề nghị xem xét trách nhiệm cầu ông Hưng (giám đốc chi nhánh Agribank Chi nhánh Hồng Hà), đến nay Cơ quan điều tra đã có văn bản trả lời không xem xét trách nhiệm của ông Hưng.

Như vậy, các căn cứ để chứng minh chứng thư bảo lãnh của Agribank có hay không, hiện nay do ai quản lý, trình tự ban hành như nào là chưa đủ cơ sở vững chắc nên không phát sinh nghĩa vụ bảo lãnh của Agribank với Airseco. Do đó, yêu cầu của VNA là không có căn cứ để chấp nhận. VNA có quyền khởi kiện yêu cầu Airseco trả lại số tiền còn nợ và tiền lãi phát sinh để bảo vệ quyền lợi của mình theo như các bên đã thỏa thuận.

Về đề nghị của đại diện VKS đề nghị ngừng phiên tòa đề đưa ông Hưng vào tham gia tố tụng với tư cách là người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan: Đề nghị này là không cần thiết, dẫn đến kéo dài thời hạn giải quyết vụ án, ảnh hưởng đến quyền và nghĩa vụ của các đương sự, bởi lẽ như đã phân tích ở trên nếu như có việc phát hành chứng thư bảo lãnh mà ông Hưng làm không đúng quy trình, không lưu trữ tại hệ thống thông tin của Agribank... thì ông Hưng phải chịu trách nhiệm cá nhân. Trong vụ án này VNA và các bên đương sự không yêu cầu xem xét giải quyết trách nhiệm cá nhân ông Hưng, Cơ quan điều tra cũng không có kết luận về trách nhiệm cá nhân ông Hưng nên HĐXX không xét.

Về án phí: Nguyên đơn phải chịu án phí theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ Điều 95, 335 BLDS năm 2015; Điều 30, 35, 147, 227 BLTTDS; Nghị quyết 326/2016/UBTVQH 14, ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

Xử: Không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của Tổng công ty hàng không Việt Nam – CTCP đối với Ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn Việt Nam.

Về án phí: Buộc Tổng công ty hàng không Việt Nam – CTCP phải chịu án phí kinh doanh thương mại sơ thẩm là: 43.859.054đ được khấu trừ vào tiền tạm ứng án phí mà Tổng công ty hàng không Việt Nam - CTCP đã nộp là 23.500.000đ theo biên lai số 0002743 ngày 09/6/2014 tại Chi Cục Thi hành án dân sự quận Nam Từ Liêm, thành phố Hà Nội. Buộc Tổng công ty hàng không Việt Nam - CTCP phải nộp tiếp 20.359.054đ.

Đương sự có mặt có quyền kháng cáo bản án trong hạn 15 ngày kể từ ngày tuyên án; Đương sự vắng mặt có quyền kháng cáo bản án trong hạn 15 ngày kể từ ngày nhận được tổng đạt bản án hoặc niêm yết./.

Nơi nhận:

- TAND thành phố Hà Nội.
- VKSND cùng cấp
- Cơ quan THA dân sự
- Đương sự

T/M HỘI ĐỒNG XÉT XỬ SƠ THẨM
Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa

- Lưu hồ sơ, VP.

Nguyễn Văn Vinh